

ՄԵԶՄՈՒՄԷՐ

DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'Rue de Péra 65

ԱԷՊԱՄԷՐ

مجموعه اخبار

بك اوغلى تقسيم جادهسى ٦٥

10 pages

10 pages

Հազելթանա միթէալիդ խոստուսաթ իշին 8. ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաւթ օրուսա — Խտարէխանէմիդ Պէյոլունտա ձատտէի քէպիւտէ 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՊՕՆԸՄԱՆ ԵԱՐԹԼԱՐԸ

Սէնէլիկի Տէրիսաատէթ իշին	70 դր.
Ալթը այլըլը	40
Իւշ այլըլը	20
Թալրաւա հաֆթատա պիր եա իքի տէֆա կէօնտէրիւմէք իւլըէ սէնէլիկի բօսթա իւճրէթիլէ	400
Թալրաւա հէր նիւսիւէ այրը այրը կէօնտէրիլէճէք մահէլլէր իշին	150

ԱՆԳԱՂՏՆԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Արդի սերնդեան մեծամասնութիւնն ազգային եկեղեցական երգեցողութեան կանոնադրումը կը պահանջէ. ողբացեալ Աճէմեան էֆէնտին բանիւ և գրչաւ երկար տարիներ աշխատեցաւ այս բանիս Արդէն դարուս ըսկիզբէն ի վեր այսպիսի բազմանք մը գոյութիւն ունէր. «Կապա Համբարձում», Նիկողայոս Թաշճեան տիրացուական քմածին էլէէջներու համեմուած մեղեդիներն սահմանաւորել ուղեցին, և մասամբ կրնանք ըսել թէ յաջողեցան, քանի որ յէջմիածին կրցան գէթ քիչ մը ժամանակ եւրոպական ձայնանիշերով պատարագ ընել տալ: — Գարա.Մուրզա՝ իրեն կազմած խմբովը շատ անգամ՝ Վաղարշապատի և Թիֆլիսի Մայր եկեղեցեաց մէջ քառաձայն երգեց, մասնանիշ ընելով արեւելեան երգերուն եւրոպական ձայնանիշերուն չիյարմարելուն համոզման գերազանցօրէն սխալ ըլլալը: Այս նկատմամբ թուրքահայ շատ թոյլ փորձեր ըրած են. Պէշիքթալի եկեղեցին ժամանակաւ երգեհոն գործածած է:

Բողոքական Հայերն, որոնց ծիսական երգերն օտարին գիւտ է, դեռեւս այսպիսի յառաջդիմական քայլ մ'տունելու ո'չ տրամադրութիւն ունին և ո'չ ալ՝ բազմանք. բան մ'որ ամենէն աւելի իրենք կրնան ընել, էջմիածնականք եկեղեցական երգերուն կանոնադրում կուզեն վերացականօրէն միայն, քանի որ գործնականին մէջ կը թուական: Կաթողիկեայ Հայք գէթ յայտ առաջնութեան փառքն ստացան, վասն զի Վիեննական Մըխիթարեանց Մայր Վանատունը գործնականապէս լուծած է խնդիրը:

Հասուն Նախագահ. Պատրիարքին օրով եկեղեցական երգեցողութիւնը կանոնաւորե-

լու համար Կաթողիկոսական հրամանագրով Մասնագիտաց ժողով մը քաղքիս մէջ գումարուեցաւ, որուն բաց ուրիշներէն կ'անդամակցէր նաև Այտընեան Աբբահայրը: Ի՞նչ ըրած է ժողովս և ինչո՞ւ լուծուած, գուցէ շատեր չի գիտնան. զի արդ և իցէ Կաթողիկեայք յանձին Վիեննական վարդապետի մը գտան այն հաստատումս մարդն, որ դժուարութիւնները հարթելով օժտեց ընդհանրութիւնը հսկայ մեծ աշխատսիրութեամբ մը: Գերա. Այտընեան Արքեպիսկոպոսն, որ մեր կղերին մէջ իտէպական Դէմք մըն է և իւրաքանչիւրին ծանօթ իրեն հմուտութեամբ, գրչաւն ու արուեստագիտի տաղանդովը, Մայր Վանաց առանձնութեան մէջ ձայնաւոր պատարագն եւրոպական ձայնանիշերով վերածեց, յետ քրտնաթոր աշխատութեան: Իրօֆէսէօր Պէօմ, Վիեննայի Ս. Կիկիլեայ եկեղ. conservatoireի Վարիշ-Տնօրէնն, Այտընեան Աբբահօր եւրոպական ձայնանիշերով ձայնաւոր պատարագը երաժշտական գործիքներուն յարմարացոյց, այնպէս որ երբ առաջին անգամ 36 արուեստագէտներէն բաղկացած քնարահար խումբ մ'ընկերակցութեամբ 24 ձայնագէտ երաժիշտներուն Միխիթարեանց եկեղեցւոյն մէջ Պատարագս նուագեց, կատարեալպէս յաջողած էր նոյն իսկ Վիեննացի դժուարահաճ արուեստագէտներուն վկայութեան համաձայն: Կը խոստովանիմ թէ ո'չ մէկ բան այնքան հզօրապէս և գոգցես անմոռաց եղանակաւ ներգործած է վրաս, որքան այն քառաձայն և երաժշտական գործիքներով կատարուած ձայնաւոր պատարագը. հոն Վիեննա ըլլալու է ըսածիս դեռ իրականութենէն շատ հեռի ըլլալուն համոզուելուն համար: Այդ թուականէն սկսեալ դեռ ցայսօր գէթ տարին երկու անգամ՝ այդ պատարագը կը կատարուի. իսկ միւս թիւ կամ տօն օրեր Վանացս Ուսանողք, Նորընծայք քառաձայն կ'եղանակեն ծիսական երգերն առաջնորդութեամբ երաժիշտաձայնագէտ Միաբանի մը: Քառաձայն-ձայնաւոր պատարագը Վանացս սեպհական գիւտն է և ցարդ տպագրութեամբ ծանօթացուած չէ, վասն զի բաւական համեստ գումարի մը կը կարօտի այսպիսի հրատարակութիւն մը:

Այսպիսի փորձ մըն ալ կ'ուզեն հոս ընել քաղքիս Վիեննացի Միխիթարեան Հայրերը:

Այս նպատակաւ գրեթէ տարիէ մ'ի վեր խումբ մը (Männerchor) կազմած են, որ առաջին անգամ ըլլալով Կ. Պոլսոյ մէջ Այտընեան Աբբահօր եւրոպական ձայնանիշերով քառաձայն ձայնաւոր պատարագը պիտի երգէ. արգէն ձայնանիշերը՝ ձեռագիր՝ շատոնց Վիեննայէն եկած են:

Ձեռնարկութեանս յաջողութեան համոզուած եմ, քանի որ բարեպատեհ առթիւ մը երեք չորս երաժիշտ Միաբան վարդապետներ քաղաքս կը գտնուին: Խումբին անդամակիցներէն հինգը կատարեալպէս գիտեն դերերնին և վարժ ալ են, վասն զի Վիեննայի խմբին կը պատկանին և շատ անգամ երգած են. խումբին ուրեմն կը պակսին դեռ մէկ քանի անձինքներ, որոնք եթէ գտնենք, անմիջապէս կարելի կ'ըլլայ վերջնական փորձը կատարել:

Եաջողութեան մեծագոյն գրաւականն է՝ ըստ իս՝ Բանձիկեան Հ. Գէորգ վարդապետն, որ իրեն երաժշտական հմուտութեամբն ու քաջ դաշնակահարութեամբը, խումբիս պիտի առաջնորդէ:

Այժմէն քառաձայն ձայնաւոր պատարագս կը գրաւէ ամենուն հետաքրքրութիւնը և բարեացակամ տրամադրութիւնը և ուրախալի է նկատել թէ այս համակրութիւնը նախ և յառաջ Պատրիարք Հօրմէն կուգայ:

Բերա, 12 Օգոստ. 96

ԴԻՏՈՂ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէսմուսթա նէզարէն, Բաթրիգ Գայմագամը ըրալթ. Սրբազան հազրէթլէրի՝ Ճիւլուսը Հիւմանեուն միւնասիպէթիլէ, էմսալի վէճհլէ պազը էրմէնի մահպուսարը հազդընտա մէրհամէթի Սէնիեէնին էրզան պուլրուլմասընը, վէ մալիւմ օլան գարըջըգլըգլարտան միւսապ օլան էրմէնիլէրտէն 2 սէնէլիք պէտէլաթը ասքէրիեէնին արանըլմամսընը Ջաթը հազրէթի Բատիլահիտէն իսթիրհամ իլլէմիլէր տիր:

Մ ուվագգաթ Հէյեէթի միւլսթէլիթէ, էվվէլլէի կիւն ըրալթ. Բաթրիգ Գայմագամը Սրբազան հազրէթլէրիին Նախագահութիւնը Թահթընտա վէ Գալաթա քիլիսէսի մէճլիս տաիրէսիտէ իճթիմա իթմիլ տիր:

Հէյնէթի մէջքիւրէ ատենապետի Արա-
համ բաշա հազրէթլէրի նամիդաճլըգ հասէ-
պիլլէ հազըր պուլունմամադընտան, նուր-
եան Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրի վէքեալէ-
թէն ատենապետ վազիֆէսինի իյֆա իյլէ-
միշ տիր:

Իշպու ինթիմաւէ պազը մուհիմմ մէսէ-
լէլէրին ըույնէթիլլէ իշթիդալ օլունուպ, էգ-
ճիւմլէ էհալինին մէնֆաաթը իշին միւսթա-
ճէլիէթի հալի օլան ինթիմաճաթ իւզէրի-
նէ ինրաի միւզաքէրէ իտիլէրէք, հիւքիւմէ-
թի Սէնիէնին էլթաֆ ու իեանաթը բէտէ-
րանէսինին իսթիւհամընա գարար վէրիւմի-
տիր:

Գեր. Մեսրոպ Սրբազան իլէ Վանքեան
Գեր. Արիստակէս Մ. վարդապ. վէ Բաթրիգ-
լսանէ գարու քէհեապը մուսպինի Գասպար-
եան Յարութիւն էֆ. էվվէլլէրի կիւն էրմէնի-
գաթօլլէք վէ Բում բաթրիգլսանէլէրինէ կի-
տէրէք, Տեղապահ Սրբազան հազրէթլէրի
նամընա իեատէի զիեարէթ իյլէմիշլէր տիր:

Եվվի մէջքիւրտէ Գեր. Վանքեան Ա
րիստակէս Մ. վարդապետ վէ Գասպարեան
էֆ. Սիւրեանի կաթողիկոսու վէքիլինէ սո-
խի իեատէի վիդիթ իթմիշլէր տիր:

Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Ճէվահիրճեան
Գէորգ Մ. վրդ. տախի, ըէֆադաթընտա
միւսթիլլէ Գասպարեան էֆ. օլունուգու հալ-
տէ, բազար իրթէրի կիւնիւ, Բաթրիգ Գայ-
մազամը հազրէթլէրի նամընա Արիսթարքի
Լօղօֆէթ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ իեատէի
զիեարէթ իյլէմիշ տիր:

Պազը մէմուրիյնի քերամը զիեարէթ իշին
Բարձրաշնորհ Տ. Բարթոլոմէոս Սրբազան
հազրէթլէրի տիւն մապէյնի Հիւսնեան
ազիմէթ իթմիշլէր տիր:

ԹԷԼԵԿՐԱՖԻՑԷ

Ֆիթէաք (Ֆրանսա) 24 օգոստ.— Սապըգ
պաշ վէքիլ Մ. Պուրթուա՝ բօլիթիգա իւզէրի
նէ մուֆասալ պիր նուրթ իրատ իյլէմիշ տիր:

Բոմա.— Թրիպունա զազէթասընըն մա-
լիւմաթընա կէօրէ, Իթալիա գրալը, Իթա-
լիա հազընտա նամուսքեարանէ օլմատըզը
հալտէ, Հապէշ գրալը իլէ ագտը սուհա վէ
սուլհնամէ իմպասընա մուվաֆադաթ իթմէ-
եէնէք տիր:

Օտէսա.— Հապէշ գրալընըն քեաթիպ-
լէրինտէն Մ. Օթօ, պու կիւն պուրաեա մու-
վասըլէթ իյլէմիշ տիր: Միւսթիլլէ բօլիթի-
գաճա պիր մէմուրիէթ իլէ Բէթրէսպուրկա
կիտէնէք տիր:

Բարիս.— Բուսիա իմթէրաթօր վէ իմթէ-
րաթօրիցասընըն Ֆրանսաեա մուվասըլէթլէ-
րինտէ ինրա գըլընաճաք մէրաթի իսթիգ-
պալինէ վէ ինթիմաթիլլէն բօլիթիգա
թանգիւմ իթմէք իւզէրէ, եարընքի կիւն խա-
րիճիլ նազըրը Մ. Հանօթօ, Բուսիանըն Բա-
րիս սէֆիրի պարօն աը Մօհրէնհայմիլէ միւ-
լադաթ իտէնէք տիր:

Բոմա.— Հապէշ գրալընըն՝ Բաբա հազրէթ-
լէրինէ հիւսնիլլէն, Իթալիա էսիւրլէրինտէն
պիր խալիլիսինի ազատ իտէնէկի ճիպուլթի
տիւն Վաթիգան սէրայընա քէշիտէ գըլընա
պիր թէլէկրաֆեամէտէ պէեան օլունուգու:

Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնիտէ պիր
թիւարէթ ահտնամէսի ագտը զըմնընտա ճէ-
րէեան իտէնէք միւզաքէրաթա տաիր թալի-
մաթ ալմաք իւզէրէ Իթալիանըն Բարիս սէ-
ֆիրի գօնթ Թուրնիլլի Բոմաեա կէլմիշ տիր:

Լօնտրա.— Մաթապէլլէլանտ գըլթասըն-
տա իւմն ու սասիլ թէմամիլլէ իեատէ օլուն-
մուշ տուր:

Բոմա.— Ժէնէրալ Պալտիօքանըն Հա-
պէշէ ալտէթի ըրվաեթի սահին օլմաեւպ,
միւսթիլլէ Բոմատա գալաճաք տուր:

Բարիս.— Բուսիա իմթէրաթօր վէ իմթէ-
րաթօրիցասըն Ֆրանսատա պէշ կիւն իգամէթ
իտէնէքլէր տիր:

Պաշ վէքիլի էսպաք Մ. Բիպօ, Նիւ-Եօրք
պէլտէսինէ միւթէվէնճիհէն Բարիստէն հա-
րէքէթ իյլէմիշ տիր:

Բոմա.— Բրէնս տը նաբլ իլէ Նիւանըսը
բրէնսէն էլէնիի սէլամամաք իւզէրէ Բուսիա
տօնանմասընըն նոյտէ Գաթարօ լիմանընա
կիտէնէկի մէրվի տիր:

Բարիս 25.— Ասըլար ըլիսի Պրօքֆէս (°)ին
վէֆաթ իթտիկի խապէր վէրիլիտիր:

Պէրլին.— Իմթէրաթօր՝ գանուըն ասքէ-
րինին թէնիգինի թաօլիպ իյլէմիշ տիր:

Բոմա.— Ժէնէրալ Վալլէս իլէ մաեթիլլէ-
տէքի հէյնէթ պու կիւն Աֆրիգաեա միւ-
թէվէնճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Մատրիտ.— Գուպաեա ասաքիր սէվդի-
եաթը պիւա հատիսէ վուգու պուլմուշ տուր:

Մատրիտ.— Գուպատան միւսթէմիթեաթ
նէզարէթինէ վարիա օլան պիր թէլէկրաֆ
տա ժէնէրալ Վէյլլէրին պիւեիւք պիր հա-
րէքէթի ասքէրինէ հազըլըզըլա մէլըուլ
պուլունմաքտա օլունուգու պիւտիրիլէտիր:

Մատրիտ.— Լօկրօնօ, Պարսէլօնա վէ
Սէվիլաեատան պա թէլէկրաֆ պիւտիրիլտի-
կինէ կէօրէ, Գուպաեա եէնիտէն ասաքիր
սէվդիեաթընա գարըն, մէջքիւր շէհրիլէրտէ
Իսթանիլը գատընլար, Նիւմարիլլէր ինրա
իթմիշլէր, վէ մէմուրիյնի մահէլլիէ տէ միւ-
տախէլէնէ մէգպուր օլմուշլար տուր:

Գաթարօտան եազըլտըզընա կէօրէ, Բա-
բա հազրէթլէրի՝ Գարատաղ բրէնսինէ պիր
թէպրիքնամէ իրսալիլլէ, բրէնսէն էլէնին
գաթօլլէք մէզէնէպինէ տուլսուլի իշին քեաթի-
ֆէյ թէսհիլաթը իթա իտէնէկի պիւտիր
միշ տիր:

Միւշարիլլէյն հազրէթլէրի՝ բրէնսէն պիր
հէտիլէ կէօնտէրէնէք տիր:

— Սօֆիատան իշար օլունտուգուեա նէ-
զարէն, էլէնէվմ Բիւօ մանասթըրընտա պու-
լունան բրէնս Ֆէրտինանտ՝ ըլիսի նուզգար
Մ. Սթօլիօֆու օրաեա ճէլպ իթմիշ տիր:
Պուհրանը նուզգար՝ հէր հալտէ հաֆթա
զարֆընտա հալլ օլունաճաք տուր:

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրաի տէվլէթ ազատընտան Բիգա պէյ
էֆ. հազրէթլէրինէ պալէա. Սիվաս վիւա-
եէթի թէլէկրաֆ վէ բօսթա պաշ միւտիրի
Նահիտ էֆ. եէ ուլէա սանիսի. Հուսմա գայ-
մազամը Հասան էֆ. եէ ուլէա սանիսի. Թիւ-
թիւն ըլժիսի գօմիսէրիկի քիթապէթիլտէ
պուլունտն Ապտ էլ Բէգապ պէյնէ ուլէա սա-
նիսի. Շուրաի տէվլէթ մուսպինիլէրինտէն
Վալիպ պէյնէ սանիսի միւթէմալիլ ըրիւթ-
պէլէրի թէվճիհ:

Բրէվէգա սանճաղը միւթէսարըրըֆըլը
Սէրֆիլէ միւթէսարըրըֆը Էմին պէյնէ Էֆէնտի
հազրէթլէրինէ. Սէրֆիլէ սալհաղը միւթէ-
սարըրըֆըլը՝ Բրէվէգա միւթէսարըրըֆը Հըֆ-
զը բաշաեա. Պար վէ Օկիւն շէհպէնտէրիլ-
կի՝ շէհպէնտէրի սապըքը Սարգիս էֆ. եէ.
Բօտկօրիցա շէհպէնտէրիկի՝ շէհպէնտէրի
սապըքը Գիրգոր էֆ. եէ իպգաէն թէֆիլիգ.
Պահրիէ սիւահէնտազ վէ իթֆալիէ գօ-
մանտանը՝ ֆախրի եալէրտըն հազրէթի Շէհ-
րիեարիտէն միւրիլիվա Մէհմէմէտ բաշաեա
ֆէրիգիլէք ըրիւթ պէսի թէվճիհ:

Պահրիէ մուհիմաթը հարպիլէ գօմի-
սիօնը ըլիսի ֆէրիգ Ահմէտ բաշա հազրէթ-
լէրինէ Վիւնի Մէճիտի. Կիրիտ վիւաեթի
միւշալիլի սապըք Եանգօ էֆ. հազրէթլէ-
րինէ Չնի Մէճիտի. Ատանա վիւաեթի վալի
մուսպինի թէվֆիլիգ պէյնէ Յիւնիւ Մէ-
ճիտի. Ավսթրիանըն Թրապիզօն ժէնէրալ
գօնսօլսու Մ. Ջակօրէսքիլէ Յիւնիւ վէ
Իթալիա վէ Իսթանիլա տէվլէթլէրինին Գա-
լէալ Սուլթանիլէ գօնսօլսու վէքիլի Մ. Ար-
թիլ Գարվալիլէ Թրապիզօն Ավսթրիա գօն-
սօլաթօսու գանշէլլէրի Մ. Ֆօմանա կիւնիւ
Օսմ. Նիւանլարը:

Ջէյթու զասապաթընէ հալիսինտէն Սու-
րանօղլու Կարապետ աղանըն եէկէնի Ար-
թիլինէ՝ հիւսնի խըմմէթինէ մէպնի Թախի-
սիլէ միտալեապը իհսան պուլսուլմուշ տուր:

ԵՇԳԸԵԱ

Աթիտէքի ֆըքրալար իգտամտա օգու-
մուշ տուր:

Սէրֆիլէ սանճաղընտա Եուսան էլէքեա
շէթէլլէրիլլէ ասաքիրի Եահանէ միեանընտա
պիր գաշ տէֆա ուֆաք թէֆէք միւստտէ-
մաթ վօլգու պուլտուղու, վէ պու միւսա-
տէմաթտա 60 շաքը թէլէֆ վէ 18թ էսիրի.
տիլիպ, Սէլանիլէ կէօնտէրիլտիկի, վէնէքը-
եանըն պազիսի Եէնիլէնիլէ տօղլու ֆիրար
իտիպ, մէջքիւր սանճաք տախիլիտէ սաեկի
հազրէթի Բատիշահիտէ էլէքեատան հսէր
զալմատըզը՝ ճիւմլէի իսթիլապարթըմըգտան
տուր:

* Պազը Աթիլնա զազէթալարը Թարա-
ֆընտան նէշր օլունան արաճիֆին խիւաֆը-
նա օլարապ, Սէլանիլէ վիւաեթիլտէ իւմն ու
ասալիլին պէրքէմալ պուլունտուղու, վէ Աթի-
նա զազէթալարընըն նէշր իյլէտիլլէրի հա-
վատիսին քիլպա գապիլիտէն օլունուգու Թան
զազէթասընա քէշիտէ գըլինան պիր թէլէկ-
րաֆնամէտէ օգուեմուշ տուր:

* * * Պաշկարութեան տախտիկի նշագարէթինէ
 Քէօթէնտիւ միւթէսարրը՝ փլըղընտան աթի-
 տէքի թէլէկրաֆնամէ ինչպիւղ օլուէմուշ տըր-
 ւիթէօթէնտիւ հուտուաը իւզդէրինտէ պա-
 գը էշգընա իւն գարադօլ ասաքիրի միեա-
 նընա պիր միւսաստէմէ վուգուա կէլտիկի
 Սօժիատա չար օլմուշ իսէ տէ , տարիքի մէ-
 մուրիեթիմ տախտիկնտէ պու անն գասար
 խիւաֆը մէրգի հիշ պիր շէյ վուգու պուլ-
 մատըղընը արդ իւն թէսպի Ֆախր յիլէրիմ : »

1. Մանասթըր վրահեթինտէ Նասսիշ գա-
 սապասընս 2 սաաթ մէսաֆէտէ Հէլիսոն
 չիֆթլիկինտէ 15 քիչրտէն միւրեքքէպ պիր
 ֆըրգա էչգընա Ինճէ գարոեը կէշէրէք,
 Խրէշնօփօ ճիհէթլէրինէ կիթմէքտէ իքէն,
 Նասսիշ գասապասը միւթէպէրանընտան պա-
 գըլար՝ էչգընաեա պիթթէսատիւֆ, օլուենան
 միւսատէմէտէ, Նասսիշ մէճլիսի իտարէսի ա-
 գասընտան Քէրիմ պէյգատէ Նազիֆ պէյ
 անաղընտան մէճրուչ օլմուչ, վէ Նասսիշտէն
 Թապիպէ չըգարըլան ասաքիրի Շահանէ,
 մահէլլի մէգըլւրէ եթթիշէրէք, սաաթ ցտան
 12եէ գատար օլուենան միւսատէմէտէ, էչգը-
 նատան պիրի մէճրուչէն Թութուլուպ, գու-
 ռուրու ֆիրար իթմիշէր տիր, Գօզանա վէ
 Սէշէլթէ պօղաղընտան չըգարըլան միւֆրի-
 զէլէրտէն Սէշէլթէ միւֆրիզսի էչգընատան
 15իիի Պօրիւն տաղընտա Թութուլան բու-
 սուեա տիւշիւրմիւլ իսէ տէ, սաաթ ետարմ
 օլտուչլու ճէհէթլէ, միւսատէմէտէն պիր ի-
 թիֆատէ իտիլէմէեիպ, էչգընանըն ճիւմլէսի
 Նուենիսթանա սովուշմուլար տըր, Ետլը-
 նըզ պիրի երւարմէեէ մէճալի գալմատըղըն-
 տան, Էլգըրիւսօ գարիեէիինէ կիտիպ թէս-
 լիմ օլմուչ տուր:

ሀገረኛዎች

Նիւ-Եօրզ Հէրըլտ զագէթասընըն Տէրի-
սասանէի մուխպիրի մախսուսու թարափըն-
տան ահվալը մալիեէն տաիր ալաֆ. օգոս-
տոսուն 1771 թարիխըլէ զագէթասընա քէ-
շիտէ իյլէտիկի թէէկրաֆնամէտէ պէր վէճ-
հի աթի եագըլմըլ տըր, Վիրի գաշ հաֆթա
տան պէրու տէվլէթի Ալէէնէ գարգէն բա-
րա թէքլիֆ իտիլմէք իւզըյ պուլունուլ-
տուղու հագըլնտա պուրաճա միւխթէրիֆ
շայեալար տէվէրոն իթմէքտէ իտի. լաքին
պու շայեալարա տաիր քեաֆի տէրէճէտէ
խապէրի սահիշ ալամատըղըմտան տօլաեը
մալլեմաթըմը թէէկրաֆլա պիւտիր, մէտիմ
Պիր միւտտէթ Րօշիւտէրին հիւքիւմէթի Աշ-
նիէնէ պիւեիւք պիր մէպալալ արզ վէ թէք-
լիֆ իթմէք իւզըյ օլտուգլարը սէօյլէնտի.
Սօնրասան 1855 տիւեռնընըն թահպիլի միւ-
զաքէրոթընտա պուլունուլտուղու խապէր
վէրիւտի. Տահա պազը իշտարթ վար տըր
քի. օտա Պէրլին էրպպը մալիունուլնըն պու
խուսուստա միւզաքէրաթա կիրիլմէքտէ
պուլունմալարը տըր. Պուշլարըն նէ թէք-
լիֆտէ պուլունտուգլարը վէ իէ գատար
բարա թէքլիֆ իթտիքլէրի հալէտ անաշը.
լամատը. Օսմանը պանդապը պիթթապի
պուրատա մալիէնէն մալիէնէն

տոր: Մէջքիւր պանդանըն միւտիթի Սըր
էտկար Վիսնընթ իւէ միւլագաթ իթալմ,
լաքին պանա գաթի պիր մալիւմաթ վէր-
մէտի: Ֆագաթ միւշարիւէյհին վէրտիկի մա-
լիւմաթ՝ տէվլէթի Ալիէնէնին մալիէէ ճիշէ-
թինտէն տիւշարը միւլքիւթ օլմանանաղը
քէյֆիէթի տիր:

* * * Գանգը Օսմանի միւտարի ուսման մի
մուսուլմանի Մ. Կասթօն Օպուանօ, էպիկլէի
կիւն մալիէէ նազըրը բաշա հազրէթէ տրին
զինեարէթ խլէմիշ տիր :

* * Տիւնուներ ու մուսիւնէնին կէջէն օ.
գոստոտուն 1256ի կիւնիւ խիթամ պուլան
պիր շուք հաւուաթը 119,518 օմ. լիւրասը
33 ջրչ. օլուպ, կէջէն յուլիս վարիտաթընա
նիւպէթիւ օ այ վարիտաթընտա 2458 լիւրա
27 ջրչ. նօգսան պուհուր իթմիշ տիր:

Պու սէնէնին իւք պէշ անը վարորտաթը-
նըն հէքիւնիւ 865,531 իրա 96 շրշ. տան ի-
պարէթ օլմուշ տուրքի, պու միգտար, կէ-
ջէն սէնէնին այնի միւստէթ զարփընտաքի
վարորտաթընտաւ 35 299 իրա նօգսան տուր .
Պուենուիա պէրապէր կէջէն սէնէ վարորտա-
թընըն հէքիւնիւնուէն Րուսէիի Շարգի
վէրկիսինին տէօրթ թագսիթի օլտն 50,675
իրա կէշրշ. թէնզիլ օլուենաճագ օլուրսա .
ֆէրգի վարորտաթ հարնըզ 15,375 իրա 47
շրշ. տան իպարէթ գալըրքի, պուենուէ տա
նըսփը թիւթիւն աշար վարորտաթընտա հիսս
օլուենան նօգսանտան իւէրի կէլմիշ տիր :

Բուժէլի Ծարգի վերկայանին մարտ
ապրիլ վէ մայիս թագսիթէրի օլան 38,000
օամ. իրասը կէչէն հաֆթա Տիւեուելը ու.
մուժիեէ վէգնէսինէ կէչիլիվիշ իսէ տէ,
յուլիս պիլանշօսուէն կէչիլիլիվէմիշ տիրօ

* * * Գանգը Օսմանիներն, ուսմուրը մալի-
եէ տարի իբր պիւեբիւք լախնա իւէ իշթիզաւ
իթ մէքտէ օլտուզդուէու Մոնիթէ օրտէն նազ-
լէն եազմը իսէք տէ, մէզբիւր պանգամա
պնօլէ պիր լախնա թանգիմ իտիլմէ տիկի
ի գտամտ օգուէմուչ տուր:

ՊԱՆԳ ԷՄԲԵՐԻԱԼ ՕԹԹՕՐԱՆԸՆ.— Գա
լաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպուլ իտարէխա-
նէէէրի՝ մահը հալին 15/27նճր բէնչէնպիհ Կիւ-
նիւ Բուվարա Ս. Աստուածածին եօրիսու.
սու օլմագ միւնասրպէթիյի գաբալը գալա-
ճագլար տրր.

ፖ. ፩. ፩. ፩. ፩. ፩.

Բէսմիկ. — Սահէի գուտրէթ վահէի հագրէթի
 Խրաֆէթ Բէնահրտէ Գոսթէմոնի, Տիեար-
 պէքիր, Մուսուլ, Խի տապէնտիկեար, Վան,
 Ասանա, Հալէպ, Էնզարէ, Թրապիզոն,
 Գօնիա, Էրզրում, Արվան վէ Պիթիւս վի-
 լահէթլէրինտէ աախլիւմն ու աախլին պէք
 քէմալ օլտուղու, օգոստոս 12 թարիխիլէ
 մահնլէրինտէն մաքամը իմաարէթէ վարիտ
 օլան թէ էկրաֆնամէլէրտէն անլալըմըռ տըր

* * Մէթթուպ տէրունիւնէ նազտ մագա-
մընտա ուլան չէ յէրին վազը՝ քօսթա նիզամ:

Նապէսինին ՉՉՆՃԻ մատտէսի հիւքմիւնէ մու-
ղայրի օլմաղէ, պլաէզին բօսթա մէքթուպ-
լարընա նագտա միթէալիգ շէյլէրին վազ
օլունմամասը վէ խիւաֆր նիպսմ պու մա-
գուլէ շէյլէր մէքթուպլար իշինէ գօնուլուր
իսէ, զայընտան տօլաեր վուգու պուլաճագ
միւրաճաալթ վէ շիքեսեէթ մշսմու օլմա-
եաճաղը՝ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի
ալիեէսինին իշարը իւզգրինէ իւան օլունուր

—Փրանսա տէվէթի թորաֆընտան զի-
րաաթ միւֆէթթիշի ումումսիսի Ազաթօն
էֆ.եէ իթա օլունան Օֆիսիէ տը Մէրիթ
Ակրիգօլ նիշանըյա իզմիտ բօլիս իբնճի
զօմիսէրի էօմէր Ճէմալ պէյէ վէրիւն
տ'Օնէօր նամ կիւմիւշ, վէ Րուսիա տէվէ-
թի թորաֆընտան Սուրիէ բօլիսլէրինտէն
նիգօլա Շահին էֆ.եէ իթա օլունան Սէնթ-
Ան շէրիտի ալթուն միտալեալարըն՝ միւ-
մալիէյնիւմ ճանիպիւնտէն գապօւլ վէ իճա-
պընտա թաալիգի իոռուսուըն միւսաստէի
սէնիւնէ էրզան պուրոլմուշ տուր:

— Էվդէլբի կիւն էօյլէտէն սօերա խա-
րիճիկէ նազըրը Թէվֆիգ լաւա հազրէթլէրի
Պօղադ-իշինէ ազիմէթլէ, մուազլամ տէվ-
լէթլէրին սէֆիր վէ մասլահաթ կիւզարա-
բըյա միւլազաթ իթմիշ տիր :

—Իթալիա հիւքիւմէթինին, պունտան
ագաւմ լաղվ իթմիչ օլտուղու Տէրիստ-
տէթ իթալիա ժէնէրալ գունօլալուղունու
եէնիտէն իպգա իթմէկէ գարար վէրմիչ օլ-
տուղունու եազմը իտիք: Մէմուրիեթի
մէգքիւրէեէ չըվալիէ Բ. Պարօնէ նամ գաթ
թայեին օլունմուչ տուր:

—Բուսիս սէֆարէթինն Տօնիէց նախ
Տաեհիթ վաքօրու տիւնն Կէլիպօլուեա ազի-
մէթ իթ միշ տիր :

—Եւարըն, Գիւեհէք-Ատատա, ինքոսը մու-
գարէր օլան եհլէն կէմլէրի վէ գահեդ
եարւըը, խուսուսի պիր սըփաթը հաիդ օլա-
նադ ինրա իտիլէնէք տիր.

—Զըրհը տանա՛ն Զիւմեռունընտա
մէ վճուտ պիւրիւմէ Արմաթօնի թօլարընըն
Գրիւբէ թահվի օլունաճարո ի հոսիւմիւն

—Նույնը թարգմանաբար պատմության իմաստը
վարժող Հրեմեառու՝ սկզբանից տեղի ու
թէ քիչ իշխն կէշն կրն Պէյրութ մը
թէ վէճերն հարեւր իմիջ տիրո :

—Բէլէնկի Տէրեանըն թէճհիզ—Թը Լազը-
մէսինին իքմալինէ չալըչմագտա տիր :

— Լազգի եկետէ պաշտօնան Նապիր իսթիմ.
պօթու. Լազգի եկետէն Սուրբի եկէ գտար օ-
լան սէվա հիւր թէ Ֆիթիշ իշին օգոստ. 10 տա-
հարէ քէթ իթ միշ տիր.

—Առև սահման Բանկայթիտէ ձէտիտիտէ
սօգաղընտա պիր է քին իւշիւննիւ գաթընտա
պուլունան թէրացտարնտան պիր պշ, եւ
ընտա պիր չօգուգ, վալիտէսինին գուճա
ղընտան հէր նասըլտա սօգաղտ տիւշմիւշ, վէ
հիքմէթի իլահի նէթիճէսի օլարագ սալիմէ
գալտըրըլմըշ տըր:

—Օնուհնգու տալիքէի պէլէ տիեզ գանթար-
ճըսը Վաստփ էֆ. տիւն սապահ էրէնքէ-
ժիւնտէ պիւր գահվէթահէտէ օթ ու բառուգու-

սըրտատ, քննարկի կրպի մահէլի մէջընտր-
տի գահէն իշմէքտէ օլան տէմիթի իսկիւ-

տարը Յագոր իւն միւնգաւան իտէրէք, գա-
ւա իւն Յագորաւ պիր գաշ նէրինտէն վու-

րմէպ թէլէֆ իթմիշ տիր: Գաթիլ Ֆիրար
իթմիշ իսէտէ, զապթիթա թարաֆրնտան
թուրթուլմուշ տուր:

—Պու կիւն սաւթ 5 րատտէլէրինտէ
Յէրիշէհի ճիւղարնտա իքի Արնաւուտ ա-

րնաթնտա միւնտգաւ վուգու պուլարադ,
Արնաւուտարտան պիրի տիկէրինի թապան-

ճա- իւն թէլիքէլիքէ վուրմուշ տուր: Զա-
պթիթա տէրտէսթ իտիլմիշ տիր:

—Էվէլէր կիւն Համիտիէ գարիեթսի
ճիւղարնտա թիւթիւն գաշագըւարըլա Ռէ-

թի գօլնուարը արասընտա թապանտա վէ
պըլադ իւն շէտիտ պիր միւտարէպէ վուգու

պուլուպ, գօլնուարտան պիրի Եարալան-
մըշ, վէ միւթէնաւըլարը բօլիս վէ Ժան-

տարմալար մարիֆէթիլի տէրտէսթ իտիլ-
միլէր տիր:

—Զօգտան պէրու զապթիթա թարաֆրն-
տան արանմագտա օլանթ վէ պիր խայլի

խըրսըլըգլարըլա քէսպի շէօհրէթ իթմիշ
պուլուան թաթափալը Անտօն նամ շախս-

ՍԵՆԱԻ ՉԻՉԷՔ ԿԷ ՍԵԼԷ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Էվթօրատա իքմալը թահսիլ իթմիշ օլան
Մ. Տիմօթէն Ֆիրտաս, պու քէրրէ տիւք-
քէանընը Պէյօղլուտա Տօղրու Եօլտա Թագ-

սիմ ճիւղարնտա 65 նիւմէթօլու մահէլիւն
նագլ իթմիշ օլտուղունտան, պաղչէ իշին

գամըլտան իսկէվէլէր վէ գանարէլէր, տի-
կարա թապազլարը վէ սաիրէ վաղընա մախ-

սուս քիւշիւք թափիլիէր, Զտիւնիէր թա-
պիր օլուան սագսըլըգլար, իւսիմ իւզէրի-

նէ ըսմարմա, տիւեիւն, իսիմ վէ ճէնագէ-
նէ տարի շիշէքէր, սէլէլէր վէ գուրոնլար

իմալ իթմէքտէ օլուպ, հաթթա Էվթօրա ու-
սուլի իւզրէ ֆանթէլի սէրէթէր տախի

իշպու տիւքքէանտա իմալ իտիլմէքտէ օլ-
տուղունտան, պուլարը սաիր տիւքքէան-

լարտա սաթմագտա օլանլարը նըսֆ ֆիւտա-
թըն սաթմաքը, վէ քէնտիսին միւրա-

նաւթ իտէնէք միւշթէրիլէրին խօշնուտ ի-
տէնէկիւն թէնհիւտ իտէր:

Զարչնպիւն 14 օգոստ.
Գօնսօլիտ ագլադարանտը 2ր. 22 39 1/2
պու սապան աշըլտը 22 26

Երմէնտըֆէր պու սապան 3ր. 103 75
Պանգ Օթթիման 0. 13 45
Գրէտի Ժէնէրալ 7 31
Իշէթի աշըլադ գարանտը 16
պու սապան աշըլտը 16 04
Սօսիթթէ աշը Ե. Ե տը վալ. Ի. 3 22
Թր սմիւյ 0. 7 75
Թաւվիլաթը 3ր. 496
Բըլսիլմ 480
Տէրգ 361
Օսմանլը Սիկուր. գու. 0. 4 65
Սիկու լթ A 4 50
B 4 40
Ժէմպէլ Ի. 471 1/2

Գ. Ա. Մ. Գ. Ի. Օ
Լօնտա իւզէրին 3 այլը 109 37 1/2
Բարիս 3 23 02 1/2
ԱԳԶԵ ՖԻՆԱՆՍԸ
Մէնտիլ 108 02
Պէլիք 103 20
Մէթալիք 98 20
Ինկ լիւրս սը 110 00
Բօլ էմբէրիս 89 35
20 ֆրա պըլը 87 16
Գրիմից
Բուպի քէալտ 8 58

մուգապիլինտէ, գաթի վէտա իւլ, վէ եա
հրասալը ճարի իւզրէ ագչէ իւլարա, վէ կէ-

րէք մէմալիքի Շահանէ վէ կէրէք մէմալիքի
էնէպիլէ իշին շէք վէ բօլիչա մուամէլաթը

իւրա օլուտուղու կիպի, գիւգըլմէթ էշեա
վէ սէնէտ տախի հըֆիլ իտիլիւ, վէ հրասալը

ճարի սշըլըր:
Պուտտան պաշգա մէմալիքի Շահանէ վէ
մէմալիքի էնէպիլտէ գուրօնլար պէտէլի-

նին իսթիֆասը սէնէտլըր թէլէտիւտաթը, վէ
մէմալիքէաթ ախը ու իթասը իւն պօրսաեա

տիտ մուամէլաթ տախի տէրիւհտէ օլուըրը:
Պանգը Օսմանի՝ գաթի վատէ իւն վէ

ֆաիլ մուգապիլինտէ ագչէ գապուլ իտէր:
Պու վատէ պիր սէնէլիք օլուր իւն, ֆաիլի

նին միւրտարը եիւզտէ 2 պշ. 3 այլը օլուր
իւն, ֆաիլ եիւզտէ 1 պշ. վէ 3 այլը օլուր

իւն, ֆաիլ 110) տէ 1 րատտէսինտէ պուլըրը:
Պանգը Օսմանիին իսթանպօլ իտարէ-

խանէսի, պալէտտէ պէնան օլուան մու-
մէլաթտան պաշգը, էմթուսի թիւնարիէ իւ-

զէրիւն ագչէ իւրազ իյլէտիլի կիպի, տէրօ-
գիթօ հալիտէ էշեա թիւննարիէ տախի գա-

պուլ իտէր: Պէյօղլուտաքի շիւպէսի տա-
խի էմթուսի թիւննարիէ միւսթէսնա օլմագ

իւզրէ, Եօգարտա գիւքը օլուան պիլիքիւմէ
մուամէլաթը իյֆա վէ պուտտան պաշգա Բու-

մէլի շըմէնտըֆէր թահվիլաթը իւն վիւտը
Բարի, Բանաւա վէ սաիր իւրապիլի թահ-
վիլաթտա տարի ախը ու իթա մուամէլաթը

նը իւրա իյլէր:

Իսթանպօլ իտարէխանէսի վէ Պէյօղլու
շիւպէսի Բումէլի շըմէնտըֆէր թահվիլաթը
բրօմէլէրի տախի ֆիրուրիթ վէ 50 լիւրաեա
գապուր օլմագ իւզրէ եիւզտէ 3 ֆաիլ մու-

գա իլինտէ հրասալը ճարի իւն ագչէ գա-
պու իտէրէր: 7-8

ՄԱՍԹԱՍԱՅԻ

Ս. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Ի աթպատմըգտա էլօրինէյի միւլթէ-
լիպէ իւն, եանի էրմէսթէ, թիւրքէնէ,
Պանսըղնա վէ Բուժմա գաղէթս, քի-

լապ, բիսալէ, տիւեիւն վէ ճէնագէ
պիլիթէրի, գարթ տը վիզիթ, էշընէվ

իլանաթ քիւզըլարը վէ սայիլէ գաթէ,
թէմիլ վէ միւշթէրիլէրի խօշնուտ իտէ-

նէք սուրէլթտէ միւլթէտիլ վէ էմսալի է
նիսպէթէ էշվէն ֆիւտաթէլ թապ, օ-

լուանագտա օլտուղու, վէ թաշըլալ-
տան մէջքիլ իսթանլարտա մաթպտաթը

գա սողրուտան սողրու, Եախօտ պիլվու-
սըլթա վուգու պուլաճագ սիքարըլաթ ին

ազ պիր սիւտտէ թ գար իւնտա վէ քէգ ս-
լիք էշվէնիլիքէթի իւրա իտիլիպ մահէլ-

լէրինէ թէսլիլ իտիլիքէլի վէ պու Եօլ-
տա սիքարըլաթ իշին, բուլաթթը իւլս-

միւնէսի իսթիլիսալ իտիլիքէսի լաղըմ վէլ
լէնէլիլին իսթիլիսալը բուլսալ իտուտ ին

աղըն տախի մաթպատմըլ թալաթթը,
տան տէրիւհտէ օլուանագլը, մալիւ Լ-

ամմէ պուլուլմագ իւզրէ, խասթէթէ-
իլան օլուտուր:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԼԱՅՈՒ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԵԹԱ

ՅՈՂՂԱՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ